

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
Zavod za školstvo Republike Hrvatske
Hrvatsko društvo klasičnih filologa

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

**DRŽAVNO NATJECANJE IZ POZNAVANJA
KLASIČNIH JEZIKA**

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

SREDNJE ZDRAVSTVENE ŠKOLE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

41		%
-----------	--	----------

II. Gramatika:

24		%
-----------	--	----------

III. Stručni i civilizacijski dio:

21		%
-----------	--	----------

Ukupni broj bodova:

86		%
-----------	--	----------

Članovi državnog povjerenstva:

1. _____

2. _____

Franjevačka klasična gimnazija u Sinju

Nadnevak natjecanja: 29. travnja 2005.

I PRIJEVOD TEKSTA

Zadani tekst prevedi na hrvatski jezik:

Fabia: «Sextus quidem hodie naso turgido atque cruento e ludo rediit, **cum certavisset** cum quibusdam pueris, qui eum laeserant.»

Aemilia: «Cum pueri ludunt, haud multum interest inter ludum et certamen. Marcus vero, si quis eum laedere vult, ipse se defendere potest.»

Fabia: «Item Sextus scit se defendere, **dummodo** cum singulis **certet**. Nemo solus eum vincere potest. Sed filius meus studiosior est legendi quam pugnandi.»

Aemilia: «Id de Marco dici non potest. Is non tam litteris **studet** quam ludis et certaminibus!»

Hic Cornelius mulieres interpellat: «Ego quoque ludis et certaminibus studeo, **dummodo** alios certantes **spectem**! Modo in amphitheatro certamen magnificentum spectavi: plus quam trecenti gladiatores certabant. Plerique gladiis et scutis armati erant, alii retia gerebant.»

KOMENTAR: **cum + certavisset** = u prijevodu: uzročni veznik + indikativ perfekta; **studeo**-baviti se; **dummodo + certet/ spectem** = u prijevodu: samo ako + indikativ prezenta

PRIJEVOD:

Prijevod: ukupno bodova

II GRAMATIKA

1. Sljedeće stihove dopuni ponuđenim riječima pazeći na smisao, odgovarajući padež, rod i broj, odnosno lice i vrijeme glagola u indikativu: **discipulus, manus, habere, febris, ego**

Languebam: sed tu comitatus protinus ad (1)_____

Venisti centum, Symmache, (2)_____

Centum me tetigere (3)_____ Aquilone gelatae.

Non habui (4)_____ . Symmache, nunc (5)_____.

(Marcijal, V,9)

2. Zaokruži rečenice koje su gramatički **ispravno** napisane:

	5
--	---

1. Sanus esse videmur.
2. Medicus dicit se sanum esse.
3. Nefas est dictu.
4. Medicus in clinicam it, ut Iuliam videt.

	2
--	---

3. Glagole u zagradama stavi u odgovarajuće oblike:

1. Morbus me impedit, ne _____(scribere).
2. Sani _____ videmur (esse).
3. Rogo, quid _____(agere, tu).
4. Duobus _____ tertius gaudet (litigare).

	4
--	---

4. Riječi u zagradama stavi u odgovarajući rod, broj i padež, tako da rečenica bude gramatički ispravna:

1. Contra _____(vis) mortis, non est medicamen in _____(hortus).
2. Aquam a _____(pumex) postulare.
3. Requiescat in _____(pax)!
4. _____(medicamentarius) sit bene doctus et expertus in _____(ars) sua.
5. Hoc votum est _____(Hippocrates)!

	7
--	---

5. U svakoj rečenici nalazi se **jedna** pogreška. Pronađi je, ispravi i potom ispravljene rečenice

prevedi na hrvatski jezik:

1. **Vides aegrotum a medicis amari.**

Pogrešno:_____ Ispravno:_____

Prijevod rečenice: _____

2. **Qui tacet, consentire videmini.**

Pogrešno:_____ Ispravno:_____

Prijevod rečenice: _____

3. **Remedium miscenda est.**

Pogrešno:_____ Ispravno:_____

Prijevod rečenice: _____

	6
--	---

Gramatika: ukupno bodova:

	24
--	----

III STRUČNI VOKABULAR I CIVILIZACIJA

1. U sljedećim rečenicama nedostaju nazivi za pojedine dijelove tijela. Dopuni ih odgovarajućim nazivom pazeći na padež, rod i broj.

(1) _____ caput trunco iungit. Partes trunci sunt: pectus, venter sive

(2) _____, dorsum. In medio dorso columna (3) _____ est.

	3
--	---

2. Prevedi ove izraze:

1. ars sanandi - _____

2. mixtura agitanda - _____

3. sub cutem - _____

4. per os - _____

5. musculus erector spinae - _____

6. caries dentis - _____

7. remedium corrigens - _____

8. abortus imminens - _____

	8
--	---

3. U ovom zadatku navedene su neke od najčešćih kratica koje se koriste u recepturi. Napiši kako ih treba čitati, te što znače:

1. D. _____ = _____

2. add. _____ = _____

3. ad. oll. _____ = _____

4. pro adult. _____ = _____

	4
--	---

4. Napiši stručni naziv za sljedeće upale:

1. upala želuca i crijeva - _____

2. upala bubrega - _____

3. upala moždane ovojnice - _____

	3
--	---

5. Koga su Grci slavili kao boga liječništva? _____

	1
--	---

6. U kojem je stoljeću živio Hipokrat? _____

	1
--	---

7. Napiši na latinskom Celzovo puno ime! _____

	1
--	---

_____ **Stručni vokabular i civilizacija: ukupno bodova:**

	21
--	----

RJEŠENJA TESTA:**I PRIJEVOD TEKSTA****Bodovi:**

Fabia: «Sextus quidem hodie - Fabija: «Sekst(o) baš danas	1
naso turgido atque cruento - natečena/otečena i krvava nosa	1
e ludo rediit - iz igre vratio se	1
cum certavisset - jer se borio	1
cum quibusdam pueris - s nekim dječacima	1
qui eum laeserant. - koji su ga (bili) ozlijedili/povrijedili	1
Aemilia: «Cum pueri ludunt - Emilija: «Kad se dječaci igraju,	1
haud multum interest - nije baš velika razlika	1
inter ludum et certamen. - između igre i borbe	1
Marcus vero, - Marko pak	1
si quis eum - ako ga netko	1
laedere vult, - želi ozlijediti,	1
ipse se – sam se	1
defendere potest.» - može (o)braniti	1
Fabia: «Item Sextus - Fabija: «Sekst(o) također/isto tako.....	1
scit se defendere, - zna se (o)braniti	1
dummodo certet. - samo ako se bori	1
cum singulis - s pojedincima	1
Nemo solus eum – Nitko sam ga	1
vincere potest. - ne može pobijediti	1
Sed filius meus - No, moj sin	1
studiosior est - je skloniji	1
legendi quam pugnandi.» - čitanju nego borbi.	1
Aemilia: «Id de Marco - Emilija: «To za Marka/o Marku	1
non potest. - ne može	1
dici - se reći, biti rečeno	1
Is tam litteris – On toliko knjigama/učenjem	1
non studet - se ne bavi	1
quam ludis et certaminibus!» - koliko igrama i borbama!	1
Hic Cornelius mulieres interpellat: - Ovdje Kornelije prekida/prekine žene:	1
«Ego quoque studeo , - «Ja se također bavim	1
ludis et certaminibus - igrama i borbama,	1
dummodo spectem! - samo ako gledam	1
alios certantes - druge kako se bore/dok se bore/ u borbi!	1
Modo in amphitheatro - Nedavno u amfiteatru	1
certamen magnificum - sjajnu/veličanstvenu borbu:	1
spectavi: - sam gledao	1
plus quam trecenti gladiatores - više nego tri stotine gladijatora	1
certabant. - borilo se	1
Plerique armati erant, - Većina (njih) je bila/bijaše naoružana	1
gladiis et scutis - mačevima i štitovima,	1
alii retia gerebant.» - (a) drugi su nosili mreže.»	1

Ukupni broj bodova: 41

II GRAMATIKA

	BODOVI:
1. 1. me, 2. discipulis, 3. manus, 4. febrim, 5. habeo	5
2. 2. i 3.	2
3. 1. scribam. 2. esse, 3. agas, 4. litigantibus	4
4. 1. vim, hortis/horto, 2. pumice, 3. pace, 4. medicamentarius, arte, 5. Hippocratis	7
5. 1. a medici – a medico; Vidiš da je bolesnik voljen od liječnika. (ili Vidiš da liječnik voli bolesnika.)	2
2. videmini – videtur Tko šuti, čini se da se slaže.	2
3. Remedium miscendum est. ili Remedia miscenda sunt. Lijek treba (pro)miješati. ili Lijekove treba (pro)miješati.	2
Ukupni broj bodova:	24

III STRUČNI VOKABULAR I CIVILIZACIJA

	BODOVI:
1. 1. Collum, 2. abdomen, 3. vertebralis	3
2. 1. umijeće liječenja, 2. mješavina koju treba promućkati (prije upotrebe) 3. pod kožu, 4. na usta, 5. mišić podizač kralježnice, 6. trulost zuba, 7. sredstvo koje popravlja (okus ili ukus lijeka), 8. prijeteći pobačaj	8
3. 1. da, detur, dentur = daj, neka se dade/dadu; 2. adde = dodaj 3. ad ollam = u lonac/ lončić/ posudu; 4. pro adultis = za odrasle	4
4. 1. gastroenteritis, 2. nefritis, 3. meningitis	3
5. Eskulapa (Asklepija)	1
6. 5-4 st. pr Kr.	1
7. Aulus Cornelius Celsus	1
Ukupni broj bodova:	21

UKUPNO: 86

BODOVI I POSTOTCI:

BODOVI	%	BODOVI	%
1	1,16	44	51,16
2	2,33	45	52,33
3	3,49	46	53,49
4	4,65	47	54,65
5	5,81	48	55,81
6	6,98	49	56,98
7	8,14	50	58,14
8	9,30	51	59,30
9	10,47	52	60,47
10	11,63	53	61,63
11	12,79	54	62,79
12	13,95	55	63,95
13	15,12	56	65,12
14	16,28	57	66,28
15	17,44	58	67,44
16	18,60	59	68,60
17	19,77	60	69,77
18	20,93	61	70,93
19	22,09	62	72,09
20	23,26	63	73,26
21	24,42	64	74,42
22	25,58	65	75,58
23	26,74	66	76,74
24	27,91	67	77,91
25	29,07	68	79,07
26	30,23	69	80,23
27	31,40	70	81,40
28	32,56	71	82,56
29	33,72	72	83,72
30	34,88	73	84,88
31	36,05	74	86,05
32	37,21	75	87,21
33	38,37	76	88,37
34	39,53	77	89,53
35	40,70	78	90,70
36	41,86	79	91,86
37	43,02	80	93,02
38	44,19	81	94,19
39	45,35	82	95,35
40	46,51	83	96,51
41	47,67	84	97,67
42	48,84	85	98,84
43	50,00	86	100,00